

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ
W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

Podnoszenie kompetencji uczniowskich w dziedzinie nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych
z wykorzystaniem innowacyjnych metod i technologii - EDUSCIENCE

Monitoring przyrodniczy Łaty wodowskazowe i łaty śniegowe

Wszystkie szkoły biorące udział w projekcie zostały zaproszone do prowadzenia monitoringu przyrodniczego w okolicy szkoły. Głównym celem prowadzenia obserwacji i pomiarów jest przybliżenie uczniom zawodów o charakterze użyteczności społecznej w ramach tzw. „pracy w służbie” oraz umiejętności obserwacji otaczającej przyrody.

Dostarczone do szkół zestawy urządzeń oraz przyrządów do pomiarów meteorologicznych zostały opisane i omówione w materiałach zamieszczonych na platformie projektu Eduscience (<http://platforma.eduscience.pl/meteorology>). Do szkół dostarczono również łatę wodowskazową (wodowskaz) oraz łatę śniegową (śniegowskaz). Elementy te wyglądają podobnie, jednak ich przeznaczenie jest różne.

W dalszej części zostaną przedstawione sposoby wykonywania pomiarów z uwzględnieniem prawidłowej instalacji, natomiast montaż urządzeń zostanie wykonany przez szkoły w sposób zapewniający prawidłowe działanie sprzętu, bezpieczeństwo uczniów oraz chroniący przed kradzieżą i mechanicznym uszkodzeniem.

Ze względu na dostarczony do wszystkich szkół jednakowy zestaw do obserwacji meteorologicznych, opis instalacji oraz wykonywania pomiarów dodatkowych zostały dołączone w celach informacyjnych. O ich wykorzystaniu, do celów edukacyjnych, decyduje nauczyciel.

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ
W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

Podnoszenie kompetencji uczniowskich w dziedzinie nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych
z wykorzystaniem innowacyjnych metod i technologii - EDUSCIENCE

1. Łata śniegowa (śniegowskaz)

W okresie występowania pokrywy śnieżnej do określenia miąższości warstwy świeżego śniegu wykorzystuje się podziałkę centymetrową znajdującą się na łacie śniegowej. W tym celu podczas prac związanych z organizacją ogródka meteorologicznego, należy zainstalować dostarczoną do szkół, tzw. łatę śniegową (śniegowskaz), stosując się do poniższych wskazówek:

- Łata śniegowa powinna być zainstalowana z dala od budynków, drzew i wysokich krzewów.
- W miejscu uniemożliwiającym naruszenie świeżego opadu śniegu np. poprzez zdeptanie.
- Z dala od źródła pyłów, sadzy oraz źródła ciepła.

Łata śniegowa (wyglądem przypominająca linijkę) jest to biały prostokątny profil metalowy o długości 220 cm z naniesioną podziałką 1 cm o zakresie od 0 cm do 170 cm. Szerokość łaty na całej jej długości jest taka sama.

Łatę śniegową należy zainstalować w ogródku meteorologicznym w pozycji pionowej, tak by wartość 0 cm znajdowała się tuż przy powierzchni gruntu!

Miąższości (głębokości) warstwy śniegu dla dnia, w którym wykonujemy pomiar, liczona jest

**PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ
W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO**

**Podnoszenie kompetencji uczniowskich w dziedzinie nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych
z wykorzystaniem innowacyjnych metod i technologii - EDUSCIENCE**

od poziomu gruntu, czyli 0 cm na łacie śnieżnej. Pomiar polega na odczytaniu wartości z łaty w punkcie znajdującym się na wysokości powierzchni śniegu. Pomiaru dokonujemy z dokładnością do 1 cm.

2. Łata wodowskazowa (wodowskaz)

Łata wodowskazowa służy do odczytu stanu poziomu wody w rzekach i zbiornikach wodnych. Jeżeli na terenie lub w bliskim sąsiedztwie szkoły znajduje się ciek lub zbiornik wodny, szkoła może zainstalować wodowskaz.

Jeżeli szkoła nie ma możliwości zainstalowania łaty wodowskazowej, wypełniając raport monitoringu pomija pole „rejestr stanu wód”

Łata wodowskazowa jest to biały prostokątny profil metalowy o długości 220 cm z naniesioną podziałką 1 cm o zakresie od 0 cm do 170 cm. Na całej długości łaty wodowskazowej widoczna jest czerwona linia, grubości ok. 5 mm, która ułatwia odczyt. Łata wodowskazowa jest wyraźnie szersza od łaty śniegowej. Część łaty znajdująca się poniżej 0 cm jest przystosowana do zainstalowania w korycie rzeki lub zbiorniku wodnym, poprzez wbicie i ustabilizowanie w pozycji pionowej.

**PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ
W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO**

**Podnoszenie kompetencji uczniowskich w dziedzinie nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych
z wykorzystaniem innowacyjnych metod i technologii - EDUSCIENCE**

Łatę wodowskazową należy zainstalować blisko brzegu, ale w miejscu, które pozwoli zarejestrować wszystkie możliwe stany wody, zarówno niskie (lato) jak również wysokie (późna jesień, wczesna wiosna). W rzece szerszy bok łaty powinien być skierowany równoległe do nurtu. W zbiorniku wodnym równoległe do brzegu.

Należy pamiętać, że zainstalowanie łaty w rzece pozwala na rejestrację szybkich zmian stanu wody np. dobowe, godzinowe; oraz zmian sezonowych. Natomiast w zbiornikach wodnych łata wodowskazowa pozwoli na zaobserwowanie zmian sezonowych oraz ewentualnych epizodów ekstremalnych np. po deszczach nawalnych.

Łatę wodowskazową należy zainstalować w korycie rzeki lub zbiorniku wodnym w pozycji pionowej, tak by wartość 0 cm znajdowała się tuż przy dnie!

Jeżeli nie uda się idealnie wymierzyć poziomu 0 cm (na podziałce łaty) z powierzchnią dna, należy określić nowe „Zero”. W tym celu, przy pomocy miary, mierzymy łatę od góry do dna. Pamiętając, że łata ma 170 cm wysokości możemy obliczyć tzw. poprawkę.

Pomiar polega na odczytaniu wartości z łaty w punkcie znajdującym się na wysokości powierzchni lustra wody. Pomiaru dokonujemy z dokładnością do 1 cm.

Przykład:

Zainstalowaliśmy łatę w taki sposób, że powierzchnia dna wskazuje 5 cm na łacie

**PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ
W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO**

**Podnoszenie kompetencji uczniowskich w dziedzinie nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych
z wykorzystaniem innowacyjnych metod i technologii - EDUSCIENCE**

wodowskazowej. Nasze nowe „Zero” to 5 cm. Wykonując pomiar stanu poziomu wody otrzymujemy wartość 100 cm. Od tej wartości odejmujemy 5 cm. Rzeczywisty stan poziomu wody (głębokość wody) wynosi 95 cm. Poprawka do wszystkich pomiarów wynosi -5 cm.